

U Z N E S E N I E

Najvyšší súd Slovenskej republiky v právnej veci navrhovateľa: **ACUL, s.r.o.**, so sídlom Námestie SNP 22, 811 01 Bratislava, IČO: 36 838 900, zastúpený: JUDr. Pavel Jurek, advokát, so sídlom Námestie SNP 22, 811 01 Bratislava, proti odporcovi: **STRABAG s.r.o.**, so sídlom Mlynské Nivy 61/A, 825 18 Bratislava, IČO: 17 317 282, **o zriadenie vecného bremena**, vedenej na Okresnom súde Bratislava II pod sp. zn. 10 C 144/2011, o dovolaní navrhovateľa proti rozsudku Krajského súdu v Bratislave z 22. augusta 2013 sp. zn. 3 Co 340/2013 takto

r o z h o d o l :

Rozsudok Krajského súdu v Bratislave z 22. augusta 2013 sp. zn. 3 Co 340/2013 **z r u š u j e** a vec vracia Krajskému súdu v Bratislave na ďalšie konanie.

O d ô v o d n e n i e

Navrhovateľ sa návrhom z 27. júla 2011 pôvodne domáhal, aby súd v jeho prospech zriadil vecné bremeno, spočívajúce v práve cesty cez pozemok odporcu, z dôvodu, že k pozemkom vo svojom vlastníctve nemá prístup, na pozemku odporcu bola osadená rampa a zákazová značka a všetky rokovania a snahy navrhovateľa o mimosúdne vyriešenie stroskotali na tom, že odporca s využívaním svojho pozemku nesúhlasí. Navrhovateľ ďalším písomným podaním požiadal súd o zmenu petitu aj na petit eventuálny s tým, že súd má eventuálne rozhodnúť, že „odporca je povinný strpieť navrhovateľovo právo prislúchajúce vecnému bremenu spočívajúce v práve prechodu cez pozemok odporcu každý pondelok, streda, piatok v čase od 9:00 hod do 15:00 hod na nevyhnutný čas za účelom zabezpečenia bežnej údržby a obhospodarovania pozemku vo vlastníctve navrhovateľa“.

Okresný súd Bratislava II (ďalej aj „súd prvého stupňa“) rozsudkom zo 14. februára 2013 č. k. 10 C 144/2011-113 návrh navrhovateľa zamietol, uložil navrhovateľovi povinnosť

zaplatiť odporcovi náhradu trov právneho zastúpenia v sume 222,82 € a povinnosť zaplatiť na účet súdu súdny poplatok v sume 99,50 €. V odôvodnení uviedol, že z písomnej komunikácie medzi navrhovateľom a odporcom zistil, že navrhovateľ mal v minulosti záujem využívať obslužnú komunikáciu odporcu, vedúcu k jeho závodom prostredníctvom tretích subjektov, a to spoločnosti KONTA plus, s.r.o., ktorá mala na pozemku navrhovateľa realizovať triedenie odpadu a tiež spoločnosti EKO Service, s.r.o., ktorá na ňom mala vybudovať administratívnu budovu a parkovať svoje, prípadne zmluvne prenajaté vozidlá. Odporca s takýmto typom využívania svojej komunikácie nesúhlasil z dôvodu neúmerného zaťažovania. Po ustálení skutkového stavu mal súd prvého stupňa za preukázané, že navrhovateľ nie je vlastníkom žiadnej stavby, ktorá by susedila s príľahlým pozemkom odporcu, preto neboli dané zákonné predpoklady stanovené v § 151o ods. 3 Občianskeho zákonníka na vyhovie jeho návrhu podľa základného petitu, ktorým sa dožadoval zriadenia vecného bremena spočívajúceho v práve cesty cez pozemok odporcu k svojim príľahlým pozemkom. Súd prvého stupňa uviedol, že nemal za splnené ani zákonné predpoklady pre vyhovie alternatívneho návrhu navrhovateľa odôvodnenému podľa § 127 ods. 3 Občianskeho zákonníka, nakoľko zo samotného znenia tohto ustanovenia vyplýva, že môže ísť len o dočasný (napr. jednorazový, ale aj opakovaný vstup po určitú dobu) za konkrétnym účelom, ktorý síce zákon bližšie nekonkretizuje z dôvodu, že môže ísť o rôznorodú potrebu, avšak túto je jednoznačne potrebné v každom jednotlivom prípade v konaní pred súdom bližšie skúmať a v rozhodnutiach ju presne špecifikovať. Zo znenia alternatívneho petitu však podľa súdu prvého stupňa vyplýva, že ide o zriadenie vecného bremena trvalého charakteru hoci v presne určenej dobe, ale pravidelne počas celého roka a tiež do budúcnosti, pričom účel je stanovený iba všeobecne podľa znenia zákona, čo nie je správne. Navrhovateľ vecné bremeno zdôvodňoval potrebou odstraňovania buriny z jeho pozemkov, odburinenie pozemkov sa ale vykonáva výlučne v sezónnom období, ktoré sa dá presne špecifikovať, pričom rozhodne nie je potrebné vykonávať túto činnosť v rozsahu ako žiadal navrhovateľ. Súd prvého stupňa uvádza, že povolenie vstupu na tieto pozemky má mať len nevyhnutný charakter. Konštatoval, že i keď súd prvého stupňa vyhovel návrhu na nariadenie predbežného opatrenia v temer totožnom návrhu ako bol alternatívny petit, neznamená to automaticky, že tomuto návrhu bude trvalo vyhovie, keďže predbežné opatrenia majú len dočasný charakter, ich zmyslom je poskytnúť okamžitú ochranu, naviac v čase rozhodovania o tomto predbežnom opatrení bol daný návrh na zriadenie trvalého vecného bremena, ktorého opodstatnenosť sa mala ešte skúmať v priebehu dokazovania. Súd prvého stupňa dospel k záveru, že účel, pre ktorý mal súd zriadiť toto vecné bremeno, či trvalý vstup na pozemky

navrhovateľa cez pozemok odporcu, nezodpovedal skutočnému účelu, na ktorý mienil navrhovateľ toto právo získať. Nešlo mu o bežnú údržbu či obhospodarovanie pozemkov v súvislosti s ich odburiňovaním, ako to prezentoval v konaní pred súdom. Navrhovateľ získal predmetné pozemky v stave, ktorý mu bol od počiatku známy, teda vedel, že ide o pozemky bez prístupu a bol s tým v čase kúpy uzrozumený.

Krajský súd v Bratislave (ďalej aj „odvolací súd“) na odvolanie navrhovateľa rozsudkom z 22. augusta 2013 sp. zn. 3 Co 340/2013 rozsudok súdu prvého stupňa potvrdil a navrhovateľovi uložil povinnosť zaplatiť odporcovi trovy odvolacieho konania vo výške 67,88 € k rukám právnej zástupkyne odporcu, do 3 dní od právoplatnosti tohto rozsudku. V odôvodnení odvolací súd uviedol, že vzhľadom na to, že vyjadrenie odporcu k odvolaniu navrhovateľa neobsahovalo žiadne nové skutočnosti, na ktoré by v priebehu konania pred súdom prvého stupňa odporca už nepoukázal, či už v písomných alebo ústnych vyjadreniach, nepovažoval za potrebné vyjadrenie odporcu zaslať navrhovateľovi. Odvolací súd bez nariadenia pojednávania dospel k záveru, že nie je dôvod ani na zmenu, ani na zrušenie rozhodnutia súdu prvého stupňa. Uviedol, že je nesporné, že sa navrhovateľ v žalobnom návrhu nedomáhal takej úpravy, aká vyplýva z ustanovenia § 127 ods. 3 Občianskeho zákonníka a bližšie nešpecifikoval, v čom mala spočívať bežná údržba a obhospodarovanie pozemku. Stanovený čas podľa odvolacieho súdu nespĺňa ani zákonné kritériá nevyhnutnej doby a nevyhnutnej miery, čo rozhodne nie je pravidelné určenie trikrát v týždni v určenom čase. Odvolací súd poukázal na odôvodnenie rozsudku súdom prvého stupňa, s ktorým sa v plnom rozsahu stotožňuje. Dospel k záveru, že súd prvého stupňa náležite zistil skutkový stav veci a jeho právny záver je zákonom zodpovedajúci. Uviedol, že v odvolaní sa neargumentuje skutočnosťami, ktoré by mali za následok zmenu súdom prvého stupňa zisteného stavu alebo jeho právneho hodnotenia, ani takými, o ktorých by súd prvého stupňa pri rozhodovaní o veci nebol mal vedomosť, alebo ktoré by nebol uvážil. Podľa odvolacieho súdu z konania pred súdom prvého stupňa i odvolacím súdom iný, než nepadnutým rozsudkom vyslovený právny záver nevyplýva a v odvolaní uvedené argumenty nie sú spôsobilé privediť iné právne hodnotenie stavu veci. K námietke navrhovateľa o nesprávnom právnom posúdení veci odvolací súd uviedol, že súd prvého stupňa správne právne posúdil vec, keď skúmal nevyhnutnosť údržby, prípadne obhospodarovanie pozemku navrhovateľa, nevyhnutnú mieru a nevyhnutnú dobu v súlade so zákonným ustanovením. Rozhodne nie je podľa odvolacieho súdu možné pod nevyhnutnosť zaradiť možnosť získania stavebného povolenia, ako udáva navrhovateľ. Ďalej dospel k záveru, že s námietkou navrhovateľa

o nepreskúmateľnosti rozhodnutia súdu prvého stupňa nie je možné súhlasiť, nakoľko rozhodnutie súdu prvého stupňa splňa kritériá podľa § 157 ods. 2 O.s.p.

Navrhovateľ napadol rozsudok odvolacieho súdu z dôvodu, že mu bola postupom súdu odňatá možnosť konať pred súdom v zmysle § 237 písm. f/ O.s.p., že konanie je postihnuté inou vadou, ktorá mala za následok nesprávne rozhodnutie vo veci (§ 241 ods. 2 písm. b/ O.s.p.) a že rozhodnutie spočíva na nesprávnom právnom posúdení veci (§ 241 ods. 2 písm. c/ O.s.p.). Namietal, že mu nebolo doručené vyjadrenie odporcu k jeho odvolaniu, k čomu uviedol, že ak mal súd prvého stupňa aj odvolací súd za to, že dané rozhodnutie neobsahuje žiadne nové skutočnosti, na ktoré by odporca už v priebehu konania nepoukázal a teda nepovažoval za potrebné zaslať mu vyjadrenie k jeho odvolaniu, nemal odporcovi priznať náhradu trov právneho zastúpenia za uvedený úkon právnej služby, nakoľko by nešlo o účelne vynaložené trovy konania. Navrhovateľ má za to, že sa odvolací súd v dostatočnej miere nevysporiadal so všetkými námietkami, ktoré uviedol v odvolaní a že je rozhodnutie prekvapivé, nakoľko odvolací súd založil svoje rozhodnutie na iných právnych záveroch ako senát 14 Co, ktorý rozhodoval o predbežnom opatrení.

Najvyšší súd Slovenskej republiky ako súd dovolací (§ 10a ods. 1 O.s.p.) po zistení, že dovolanie podal včas účastník konania (§ 240 ods. 1 O.s.p.) za splnenia podmienky vyplývajúcej z § 241 ods. 1 O.s.p. bez neriadenia dovolacieho pojednávania (§ 243a ods. 1 O.s.p.) skúmal najskôr, či tento opravný prostriedok smeruje proti rozhodnutiu, ktoré možno napadnúť dovolaním a dospel k záveru, že rozsudok odvolacieho súdu treba zrušiť.

Podľa ustanovenia § 236 ods. 1 O.s.p. dovolaním možno napadnúť právoplatné rozhodnutia odvolacieho súdu, pokiaľ to zákon pripúšťa.

Podmienky prípustnosti dovolania proti rozsudku odvolacieho súdu sú upravené v ustanoveniach § 237 a § 238 O.s.p.

Prípustnosť dovolania v predmetnej veci podľa § 238 O.s.p. neprichádza do úvahy. Nejde totiž o zmeňujúci rozsudok odvolacieho súdu vo veci samej, ani o rozsudok, v ktorom by sa odvolací súd odchyľil od právneho názoru dovolacieho súdu vysloveného v tejto veci, pretože dovolací súd v tejto veci ešte právny názor nevyslovil. Rovnako nejde o rozsudok, vo výroku ktorého by odvolací súd vyslovil prípustnosť dovolania, pretože ide o rozhodnutie

po právnej stránke zásadného významu, ani o rozsudok, ktorým by bol potvrdený rozsudok súdu prvého stupňa, ktorým súd prvého stupňa vo výroku vyslovil neplatnosť zmluvnej podmienky podľa § 153 ods. 3 a 4 O.s.p.

Podané dovolanie by vzhľadom na vyššie uvedené bolo procesne prípustné, len ak v konaní, v ktorom bol vydaný napadnutý rozsudok, došlo k procesnej vade uvedenej v ustanovení § 237 ods. 1 O.s.p. Povinnosť skúmať, či v konaní nedošlo k niektorej z nich vyplýva pre dovolací súd z § 242 ods. 1 O.s.p. Dovolací súd sa z tohto dôvodu neobmedzil len na skúmanie prípustnosti dovolania podľa § 238 O.s.p., ale sa zaoberal tiež otázkou, či v konaní nedošlo k procesnej vade v zmysle § 237 ods. 1 O.s.p. Toto ustanovenie pripúšťa dovolanie proti každému rozhodnutiu odvolacieho súdu vtedy, ak a/ sa rozhodlo vo veci, ktorá nepatrí do právomoci súdov, b/ ten, kto v konaní vystupoval ako účastník, nemal spôsobilosť byť účastníkom konania, c/ účastník konania nemal procesnú spôsobilosť a nebol riadne zastúpený, d/ v tej istej veci sa už prv právoplatne rozhodlo alebo v tej istej veci sa už prv začalo konanie, e/ nepodal sa návrh na začatie konania, hoci podľa zákona bol potrebný, f/ účastníkovi konania sa postupom súdu odňala možnosť konať pred súdom, g/ rozhodoval vylúčený sudca alebo bol súd nesprávne obsadený, ibaže namiesto samosudcu rozhodoval senát. Treba ale zdôrazniť, že z hľadiska § 237 ods. 1 O.s.p. nie je relevantné tvrdenie dovolateľa o existencii vady uvedenej v tomto ustanovení, ale len zistenie (záver) dovolacieho súdu, že k tejto vade skutočne došlo.

Navrhovateľ existenciu procesných vád konania v zmysle § 237 ods. 1 písm. a/ až e/ a g/ O.s.p. netvrdil a procesné vady tejto povahy v dovolacom konaní nevyšli najavo. Prípustnosť jeho dovolania preto z týchto ustanovení nevyplýva.

Navrhovateľ v dovolaní namieta, že mu v konaní bola odňatá možnosť pred súdom konať. Odňatím možnosti konať pred súdom (§ 237 ods. 1 písm. f/ O.s.p.) sa rozumie taký procesne nesprávny postup súdu, ktorý má za následok znemožnenie realizácie procesných oprávnení účastníka konania, ktoré mu poskytuje Občiansky súdny poriadok. O procesnú vadu v zmysle § 237 ods. 1 písm. f/ O.s.p. ide najmä vtedy, ak súd v konaní postupoval v rozpore so zákonom, prípadne ďalšími všeobecne záväznými právnymi predpismi a týmto postupom odňal účastníkovi konania jeho procesné práva [v zmysle § 18 O.s.p. majú účastníci v občianskom súdnom konaní rovnaké postavenie a súd je povinný zabezpečiť im rovnaké možnosti na uplatnenie ich práv – vid' napríklad právo účastníka vykonávať procesné úkony

vo formách stanovených zákonom (§ 41 O.s.p.), nazerat' do spisu a robiť si z neho výpisy (§ 44 O.s.p.), vyjadriť sa k návrhom na dôkazy a k všetkým vykonaným dôkazom (§ 123 O.s.p.), byť predvolaný na súdne pojednávanie (§ 115 O.s.p.), na to, aby mu bol rozsudok doručený do vlastných rúk (§ 158 ods. 2 O.s.p.)].

Európsky súd pre ľudské práva vydal 13. januára 2015 rozsudok vo veci Trančíková proti Slovenskej republike, v ktorom sa zaoberal aj opodstatnenosťou námietky o nemožnosti vyjadriť sa k vyjadreniu protistrany v rámci odvolacieho konania. V tomto rozsudku dospel Európsky súd pre ľudské práva k názoru, že aj keď vyjadrenie k odvolaniu neobsahuje žiadne nové skutočnosti alebo argumenty, ku ktorým by sa procesná strana už nebola vyjadrila v predchádzajúcom priebehu konania, a prípadne ide o vyjadrenie nemajúce vplyv na rozhodnutie odvolacieho súdu, musí byť druhému účastníkovi daná možnosť oboznámiť sa s ním, ak bolo formulované ako právna a skutková argumentácia.

V rozsudku sa doslovne uvádza, že „požiadavka, aby účastníci súdneho konania mali možnosť dozvedieť sa o všetkých predložených dôkazoch alebo vyjadreniach podaných v ich veci a vyjadriť sa k nim, sa vzťahuje na odvolacie konanie rovnako ako na prvostupňové konanie, a to napriek skutočnosti, že odvolanie nemusí vyvolať žiadnu novú argumentáciu“. Pokiaľ súd takúto možnosť druhej procesnej strane nevytvorí, dochádza k porušeniu práva na spravodlivé konanie, ktoré je zaručené článkom 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (ďalej aj „dohovor“).

Vychádzajúc z uvedeného bolo v preskúmvanej veci potrebné zohľadniť, že k odvolaniu navrhovateľa (viď č. 1. 117 spisu) sa písomne vyjadril odporca podaním doručeným súdu prvého stupňa 12. júna 2013 (č. 1. 129 spisu), navrhovateľ ale nemal možnosť dozvedieť sa o tomto vyjadrení a prípadne sa k nemu aj vyjadriť, lebo súd mu toto vyjadrenie odporcu nedoručil. Opomenutím doručenia tohto vyjadrenia navrhovateľovi došlo k porušeniu jeho práva na spravodlivý proces v zmysle čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd a tým k odňatiu jeho možnosti konať pred súdom v zmysle ustanovenia § 237 ods. 1 písm. f/ O.s.p.

Ako je uvedené už vyššie v odôvodnení tohto rozhodnutia, navrhovateľ v dovolaní tiež namietal, že sa odvolací súd v dostatočnej miere nevysporiadal so všetkými námietkami, ktoré uviedol v odvolaní, čím mu taktiež bola odňatá možnosť konať pred súdom.

V zmysle čl. 6 ods. 1 dohovoru, každý má právo na to, aby jeho záležitosť bola spravodlivo, verejne a v primeranej lehote prejednaná nezávislým a nestranným súdom zriadeným zákonom.

Do práva na spravodlivý proces nepatrí právo účastníka konania, aby všeobecný súd sa stotožnil s jeho právnymi názormi, návrhmi a hodnotením dôkazov.

Právo na spravodlivý súdny proces neznamená ani právo na to, aby bol účastník konania pred všeobecným súdom úspešný, teda aby bolo rozhodnuté v súlade s jeho požiadavkami a právnymi názormi. Do obsahu základného práva podľa čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej „ústava“) a práva na spravodlivý proces podľa cit. čl. 6 ods. 1 dohovoru nepatrí ani právo účastníka konania vyjadrovať sa k spôsobu hodnotenia ním navrhnutých dôkazov súdom, prípadne sa dožadovať ním navrhnutého spôsobu hodnotenia vykonaných dôkazov, resp. toho, aby súdy preberali alebo sa riadili výkladom všeobecných záväzných právnych predpisov, ktorý predkladá účastník konania.

Podľa § 157 ods. 2 O.s.p. v odôvodnení rozsudku súd uvedie, čoho sa navrhovateľ (žalobca) domáhal a z akých dôvodov, ako sa vo veci vyjadril odporca (žalovaný), prípadne iný účastník konania, stručne, jasne a výstižne vysvetlí, ktoré skutočnosti považuje za preukázané, a ktoré nie, z ktorých dôkazov vychádzal, a akými úvahami sa pri hodnotení dôkazov riadil, prečo nevykonal ďalšie navrhnuté dôkazy a ako vec právne posúdil. Súd dbá na to, aby odôvodnenie rozsudku bolo presvedčivé.

Rozhodnutie súdu ako orgánu verejnej moci nemusí byť totožné s očakávaniami a predstavami účastníka konania, ale z hľadiska odôvodnenia musí spĺňať parametre (limity) zákonného rozhodnutia (§ 157 ods. 2 O.s.p.), pričom účastníkovi konania musí dať odpoveď na podstatné (zásadné) otázky a námietky spochybňujúce závery namietaného rozhodnutia v závažných a samotné rozhodnutie ovplyvňujúcich súvislostiach. Právo (účastníka) a povinnosť (súdu) na náležité odôvodnenie súdneho rozhodnutia vyplýva z potreby transparentnosti služby spravodlivosti, ktorá je esenciálnou náležitosťou každého

jurisdikčného aktu (rozhodnutia). Citované zákonné ustanovenie sa totiž chápe aj z hľadiska práv účastníka na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 ústavy, ktorého imanentnou súčasťou je aj právo na súdne konanie spĺňajúce garancie spravodlivosti, a toto ustanovenie treba vykladať a uplatňovať aj s ohľadom na príslušnú judikatúru Európskeho súdu pre ľudské práva [(ďalej len „ESLP“), porovnaj napr. rozsudok vo veci *García Ruiz* proti Španielsku z 21. januára 1999, sťažnosť č. 30544/96, Zbierka rozsudkov a rozhodnutí 1999-I] tak, že rozhodnutie súdu musí uviesť presvedčivé a dostatočné dôvody, na základe ktorých je založené. Rozsah tejto povinnosti sa môže meniť podľa povahy rozhodnutia a musí sa posúdiť vo svetle okolností každej veci. Judikatúra ESLP teda nevyžaduje, aby na každý argument strany (účastníka) bola daná odpoveď v odôvodnení rozhodnutia. Ak však ide o argument, ktorý je pre rozhodnutie rozhodujúci, vyžaduje sa špecifická odpoveď práve na tento argument (rozsudok *Georgiadis* proti Grécku z 29. mája 1997, sťažnosť č. 21522/93, Zbierka rozsudkov a rozhodnutí 1997-III; rozsudok *Higginsová* a ďalší proti Francúzsku z 19. februára 1998, sťažnosť č. 20124/92, Zbierka rozsudkov a rozhodnutí 1998-I). Ústavný súd Slovenskej republiky vyslovil, že „súčasťou obsahu základného práva na spravodlivé konanie podľa čl. 46 ods. 1 ústavy a čl. 36 ods. 1 listiny je aj právo účastníka konania na také odôvodnenie súdneho rozhodnutia, ktoré jasne a zrozumiteľne dáva odpovede na všetky právne a skutkovo relevantné otázky súvisiace s predmetom súdnej ochrany, t. j. s uplatnením nárokov a obranou proti takému uplatneniu“ a že „takéto odôvodnenie musí obsahovať aj rozsudok opravného (odvolacieho) súdu“ (porovnaj uznesenie z 3. júla 2003 sp. zn. IV. ÚS 115/03). Ústavný súd vo svojom uznesení z 23. júna 2004 sp. zn. III. ÚS 209/04 vyslovil, že „Súčasťou obsahu základného práva na spravodlivé konanie podľa čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky a čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd je aj právo účastníka konania na také odôvodnenie súdneho rozhodnutia, ktoré jasne a zrozumiteľne dáva odpovede na všetky právne a skutkovo relevantné otázky súvisiace s predmetom súdnej ochrany, t. j. s uplatnením nárokov a obranou proti takému uplatneniu. Všeobecný súd však *nemusí* dať odpoveď na všetky otázky nastolené účastníkom konania, ale len na tie, ktoré majú pre vec podstatný význam, prípadne dostatočne objasňujú skutkový a právny základ rozhodnutia“. Odvolací súd v prípade potvrdenia rozsudku súdu prvého stupňa sa v princípe môže obmedziť na prevzatie odôvodnenia podaného súdom prvého stupňa (porovnaj rozsudok *Helle* proti Fínsku z 19. decembra 1997, sťažnosť č. 20772/92, Zbierka rozsudkov a rozhodnutí 1997-VIII).

Požiadavka, aby rozhodnutie bolo riadne odôvodnené, patrí medzi základné atribúty spravodlivého procesu. Jej účelom je medziiným zabezpečiť transparentnosť, legitimitu a kontrolovateľnosť súdneho rozhodovania. Nedostatočné odôvodnenie rozhodnutia spôsobuje jeho nepreskúmateľnosť. To však bez ďalšieho neznamená, že nedostatočné (nepreskúmateľné) odôvodnenie rozhodnutia predstavuje dôvod, ktorý zakladá prípustnosť dovolania proti nemu smerujúceho.

Podľa Stanoviska občianskoprávneho kolégia Najvyššieho súdu Slovenskej republiky z 3. decembra 2015 k výkladu § 237 ods. 1 písm. f/ Občianskeho súdneho poriadku (uverejneného v Zbierke stanovísk NS a súdov SR 1/2016), nepreskúmateľnosť rozhodnutia zakladá inú vadu konania v zmysle § 241 ods. 2 písm. b/ Občianskeho súdneho poriadku. Výnimočne, keď písomné vyhotovenie rozhodnutia neobsahuje zásadné vysvetlenie dôvodov podstatných pre rozhodnutie súdu, môže ísť o skutočnosť, ktorá zakladá prípustnosť dovolania podľa § 237 ods. 1 písm. f/ Občianskeho súdneho poriadku.

Vychádzajúc z uvedeného Stanoviska o zmätočnosť v zmysle § 237 ods. 1 O.s.p. ide iba vtedy, keď je dôsledkom procesného postupu, ktorý je nesprávny v tom zmysle, že pri ňom nebola zachovaná právnym poriadkom stanovená procedúra prejednávania veci. Nie každá nesprávnosť, ku ktorej dôjde v občianskom súdnom konaní, je ale procesnou vadou (vadou procedúry prejednávania veci), prípadne procesnou vadou dosahujúcou (až) intenzitu, ktorú považuje za relevantnú uvedené ustanovenie Občianskeho súdneho poriadku.

Vtedy, keď sudca (senát) v písomnej forme vyhotovuje rozhodnutie a na základe doterajších výsledkov konania zvažuje, čo, akým spôsobom a v akom vecnom slede zaradi do jeho textu, už vec neprejednáva. Účastník konania sa nezúčastňuje na tvorbe písomného vyhotovenia rozhodnutia súdu. Občiansky súdny poriadok mu priznáva možnosť realizácie procesných oprávnení pred vydaním písomného vyhotovenia rozhodnutia a po vydaní písomného vyhotovenia rozhodnutia. To, čo súd napokon zaradi do písomného vyhotovenia rozhodnutia a akým spôsobom alebo v akom rozsahu v ňom odôvodní svoje skutkové a právne závery, je však – v rámci limitov daných platnou právnou úpravou – výlučne iba vecou súdu.

Proti tomu, čo účastník v rozhodnutí súdu považuje za nesprávne, nespravodlivé, nezodpovedajúce zákonu, má možnosť sa brániť, a to aj vtedy, keď zastáva názor, že

odôvodnenie písomného vyhotovenia rozhodnutia je nedostatočné, nevýstižné, nepresvedčivé alebo neúplné. Pokiaľ sa totiž účastník nazdáva, že odôvodnenie súdneho rozhodnutia je nepreskúmateľné, má v plnom rozsahu zachované právo namietať túto nesprávnosť v procesne prípustnom opravnom prostriedku. Pritom však treba mať na zreteli, že skutočnosť, že súd svoje rozhodnutie odôvodnil nedostatočne, bez ďalšieho neodníma účastníkovi konania možnosť pred súdom konať (pokiaľ nejde o taký prípad, v ktorom písomné vyhotovenie rozhodnutia nebude obsahovať ani len zásadné vysvetlenie dôvodov podstatných pre rozhodnutie súdu). Ako je konštatované v závere citovaného Stanoviska, „V súlade s právnymi závermi vyjadrenými v rozhodnutiach ESLP môže však o takýto výnimočný prípad ísť len vtedy, keď nedostatočné odôvodnenie rozhodnutia vykazuje znaky (až) vady „*najzákladnejšej dôležitosti pre súdny systém*“ alebo vady „*zásadnej, hrubej a podstatnej*“, prípadne ak sa zrušením napadnutého rozhodnutia má dosiahnuť náprava „*justičného omylu*“. Len v takomto výnimočnom prípade môže uvedená okolnosť zakladať prípustnosť dovolania podľa § 237 ods. 1 písm. f/ O.s.p., lebo len takto charakterizovaný nedostatok odôvodnenia rozhodnutia môže intenzitou svojich právnych dôsledkov prekročiť rámec tzv. inej vady, v tomto ustanovení Občianskeho súdneho poriadku neuviedenej“.

O takýto prípad však v prejednávanej veci nejde. Bez ohľadu na rozsah odôvodnenia dovolaním napadnutého rozsudku odvolacieho súdu je z neho totiž nepochybne zrejmé, že dôvodom pre potvrdenie rozsudku súdu prvého stupňa odvolacím súdom bola skutočnosť, že odvolací súd sa stotožnil so skutkovými aj právnymi závermi súdu prvého stupňa, na správnosti ktorých sa nezmenilo nič ani v štádiu odvolacieho konania, čím je vylúčená navrhovateľom namietaná nepreskúmateľnosť dovolaním napadnutého rozhodnutia ako dôvodu zakladajúceho prípustnosť dovolania podľa § 237 ods. 1 písm. f/ O.s.p.

K námietke navrhovateľa, že rozhodnutie je prekvapivé, nakoľko má navrhovateľ za to, že odvolací súd založil svoje rozhodnutie na iných právnych záveroch ako senát 14 Co, ktorý rozhodoval o predbežnom opatrení, dovolací súd uvádza, že rozhodnutie o predbežnom opatrení neprejudikuje rozhodnutie vo veci samej.

Nakoľko však, ako už bolo uvedené, k odňatiu možnosti navrhovateľa konať pred súdom v zmysle ustanovenia § 237 ods. 1 písm. f/ O.s.p. došlo nedoručením mu vyjadrenia odporcu k jeho odvolaniu. Dovolací súd dospel k záveru, že dovolanie navrhovateľa je nielen procesne prípustné, ale aj opodstatnené a ďalej sa s vecnou stránkou dovolania nezaoberal.

So zreteľom na to dovolaním napadnuté uznesenie odvolacieho súdu zrušil a vec mu vrátil na ďalšie konanie (§ 243b ods. 1 O.s.p.).

V novom rozhodnutí rozhodne súd znova aj o trovách pôvodného konania a dovolacieho konania (§ 243d ods. 1 O.s.p.).

Toto rozhodnutie prijal senát Najvyššieho súdu Slovenskej republiky pomerom hlasov 3 : 0.

P o u ě n i e : Proti tomuto uzneseniu nie je prípustný opravný prostriedok.

V Bratislave 23. februára 2016

JUDr. Ľubor Š e b o, v. r.
predseda senátu

Za správnosť vyhotovenia : Jarmila Uhlířová